

สถานีวิจัยโครงการหลวงแม่หลอด

สถานีวิจัยโครงการหลวงแม่หลอด พัฒนาจากศูนย์วิจัย และส่งเสริมกาแฟอาราบิก้าบ้านแม่หลอด โดยในปี พ.ศ. 2527 กรมวิชาการเกษตรได้เข้าไปสำรวจแหล่งผลิตกาแฟอาราบิก้าที่บ้านแม่หลอด พบการแพร่ระบาดของโรคราสนิมอย่างรุนแรง ซึ่งเป็นอุปสรรคที่สำคัญต่อการพัฒนากาแฟอาราบิก้าบนพื้นที่สูง ประกอบกับได้รับการสนับสนุนเงินทุนวิจัยจากกระทรวงเกษตร สหรัฐอเมริกาผ่านมูลนิธิโครงการหลวง จึงได้นำกาแฟพันธุ์อาราบิก้าลูกผสมชั่วที่ 2 จำนวน 28 สายพันธุ์ มาศึกษาวิจัยและคัดเลือกจนได้พันธุ์ที่เหมาะสมต้านทานต่อโรคราสนิม กระจายออกไปปลูกยังพื้นที่ต่าง ๆ จนกระทั่งสิ้นสุดความช่วยเหลือจากกระทรวงเกษตรสหรัฐอเมริกา มูลนิธิโครงการหลวงจึงเข้ามาดูแล จัดตั้งเป็นสถานีวิจัยและรวบรวมพันธุ์กาแฟอาราบิก้า ดำเนินการวิจัยและส่งเสริมการปลูกพืชเขตหนาวอื่น ๆ แก่เกษตรกรในพื้นที่ควบคู่ไปด้วย จนกระทั่งได้เปลี่ยนชื่อเป็นสถานีวิจัยโครงการหลวงแม่หลอดในปัจจุบัน

ลักษณะภูมิประเทศ เป็นที่ราบเชิงเขาและที่ราบระหว่างหุบเขา ครอบคลุมพื้นที่ 5,205 ไร่
ความสูงจากระดับน้ำทะเล 600-1,000 เมตร
อุณหภูมิเฉลี่ย 28 องศาเซลเซียส
ประชากร ชาวไทยภูเขาเผ่าปกากะญอและคนเมือง มี 1 หมู่บ้าน มีจำนวนกว่า 610 คน

การดำเนินงาน

ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงแม่หลอด ส่งเสริมการปลูกพืชผัก ไม้ผล กาแฟ พืชไร่ ปศุสัตว์ ภายใต้ระบบมาตรฐานอาหารปลอดภัย ได้แก่ ระบบการเพาะปลูกที่ดี (GAP) สามารถสร้างรายได้ที่มั่นคงและความเป็นอยู่ที่ดีแก่เกษตรกร รวมทั้งส่งเสริมการปลูกป่าชาวบ้านตามแนวพระราชดำริ ปลูกป่า 3 อย่างได้ประโยชน์ 4 อย่าง สนับสนุนกิจกรรมเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน สนับสนุนการฟื้นฟูและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตลอดจนเป็นศูนย์เรียนรู้ด้านการเกษตรที่สูงแก่นักเรียน นักศึกษา เกษตรกร และผู้สนใจทั่วไป

ผลผลิตหลัก

- ผัก** : แตงกวาญี่ปุ่น ข้าวโพดหวานสองสี ชูกินี ถั่วแขก กุยช่ายเขียว มะเขือม่วงก้านดำ ซาโยเต้ ถั่วลันเตาหวาน ค่ะน้าฮ่องกง และฟักทองญี่ปุ่น
- ไม้ผล** : ส้มคัมควอท เสาวรสหวาน อาโวคาโด มะม่วงนวลคำ เคพกูสเบอร์รี่
- กาแฟ** : พันธุ์อาราบิก้า
- พืชไร่** : ข้าวไร่ ข้าวนา ข้าวโอ๊ต ถั่วขาว ถั่วเหลืองผิวดำ และถิน
- ปศุสัตว์** : ไก่กระดูกดำ

จุดเรียนรู้ของสถานีวิจัยโครงการหลวงแม่หลอด

จุดเรียนรู้ภายในศูนย์

- แปลงสาธิตการปลูกพืชผัก/สมุนไพร และไม้ผล ได้แก่
ตลอดปี : จิงจูฉ่าย กุยช่ายเขียว สมุนไพรกระถาง แบล็คเบอร์รี่ เสาวรสหวาน ทับทิม พืชตระกูล
ส้มสายพันธุ์ต่างๆ มะละกอพันธุ์ปากช่อง
- ตามฤดูกาล : อาโวคาโด (มิ.ย.-ก.ค.)
- ชมแปลงทดสอบสาธิตการผลิตกาแฟอาราบิก้าหลายสายพันธุ์ภายใต้ร่มเงาไม้ ตลอดจนขั้นตอนการ
เพาะกล้าและเก็บเกี่ยวเมล็ดผลสุก ช่วงเดือน ต.ค.- ม.ค. รวมถึงพืชที่สามารถปลูกผสมผสานกับแปลง
กาแฟ เช่น พริกไทย และกระวาน
- ชมฟาร์มปศุสัตว์การเลี้ยงสุกรลูกผสม หมูหลุม และไก่สายพันธุ์ต่าง ๆ และการทำบ่อแก๊สชีวภาพจาก
มูลสัตว์
- การกลั่นน้ำมันหอมระเหยโดยใช้พืชสมุนไพรชนิดต่าง ๆ เช่น โพลเหลียง ตรีโคร์หอม และมะแขว่น
- กิจกรรมดูนกในช่วงฤดูหนาว ภายใต้ไม้ร่มเงาในแปลงกาแฟ ในช่วงฤดูหนาวมักจะพบนกย้ายถิ่นหลาย
ชนิด เช่น นกกางเขนดง นกอินทรี และนกพญาไฟ

จุดเรียนรู้ชุมชน

- ประเพณีและวัฒนธรรมที่น่าสนใจของชาวปกากะญอ เช่น ประเพณีกินข้าวใหม่ ประเพณีมัดมือ
ปีใหม่ ประเพณีเลี้ยงผีต้นน้ำ พิธีแต่งงาน และงานหัตถกรรมผ้าทอ เช่น ถุงยาม ผ้าพันคอ เสื้อ
- ชมความงามของน้ำตกหมอกฟ้า ซึ่งมีความสูงประมาณ 50 เมตร ในพื้นที่หน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติ
ดอยสุเทพ-ปุย ที่ 5 (น้ำตกหมอกฟ้า) บริเวณทางเข้าก่อนถึงสถานี 1.5 กม.
- ชมแหล่งอนุรักษ์พันธุ์ปลาบ้านผาแตก มีปลาธรรมชาติหลากหลายสายพันธุ์ เช่น ปลาไน ปลาปลูง ปลา
มอน ซึ่งชาวบ้านทำแนวเขตอนุรักษ์ไว้ในลำน้ำแม่มิม มีความยาวประมาณ 1.5 กม.

การเดินทาง

- ระยะทางจากตัวเมืองเชียงใหม่ 57 กม. ใช้ทางหลวงหมายเลข 107 (สายเชียงใหม่-ฝาง) ถึงแยกตลาด
แม่มาลัยเลี้ยวซ้ายเข้าทางหลวงหมายเลข 1095 (แม่มาลัย-ปาย) หรือเส้นทางตัดใหม่ไป อ.ปาย ก่อน
ถึงตลาดแม่มาลัย เลี้ยวซ้ายตรงไปประมาณ 18 กม. เลี้ยวซ้ายทางเข้าเดียวกับน้ำตกหมอกฟ้า ไปอีก
ประมาณ 3 กม. เส้นทางนี้สามารถใช้รถยนต์และจักรยานยนต์ได้ทุกประเภทหรือใช้บริการรถยนต์
สองแถวรับจ้างให้บริการระหว่างปากทางเข้าน้ำตกหมอกฟ้าถึงตลาดแม่มาลัย

สถานีวิจัยโครงการหลวงแม่หลอด

เลขที่ 91 หมู่ที่ 10 ตำบลสบเปิง อำเภอแม่แตง จ. เชียงใหม่ 50150

โทร. 08 1166 2595 อีเมล ml7004rpf@gmail.com